

**NACIONALINĖS SVEIKATOS TARYBOS IŠVAŽIUOJAMOJO POSĖDŽIO ŠVIETIMO
IR MOKSLO MINISTERIJOJE DĖL TARPSEKTORINIO BENDRADARBIAVIMO,
SKATINANT SVEIKĄ GYVENSENĄ**

NUTARIMAS

2018 m. lapkričio 13 d. Nr. 1

Vilnius

Nacionalinė sveikatos taryba (toliau – Taryba), didelį dėmesį skirdama tarpinstituciniam bendradarbiavimui skatinant sveiką gyvenseną, posėdžio, vykusio Švietimo ir mokslo ministerijoje 2018 m. lapkričio 13 d. metu, dalyvaujant Tarybos nariams, švietimo ir mokslo viceministrui Gražvydui Kazakevičiui, ministerijos ir jai pavaldžių institucijų atsakingiems darbuotojams, išklausiusi pranešimą apie sveikatos ugdymo aktualijas, susipažinusi su keturiomis priemonių, skirtų ugdyti asmens gebėjimus sveikai gyventi grupėmis (sveika, saugi, užkertanti kelią smurto, prievartos apraiškoms ir žalingiems įpročiams mokyklos aplinka; sveikatos stiprinimui skirtos neformaliojo vaikų švietimo programos; ugdymo turinys; kūno kultūra ir sportas), Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendrosios programos įgyvendinimu, išklausiusi posėdžio dalyvių pasisakymus ir diskusijas, atkreipia dėmesį ir pažymi, kad tarpžinybinis, tarpsektorinis bendradarbiavimas vyksta nepakankamai glaudžiai. Yra daug žinybinių iniciatyvų, gerų prevencinių programų, bet jos nėra jungiamos į vieningą sveikos gyvensenos ugdymo programą.

Taryba siūlo:

Švietimo ir mokslo, Sveikatos apsaugos ministerijoms:

- aktyviau integruoti savivaldybių visuomenės sveikatos biurų specialistus, dirbančius mokyklose, į moksleivių sveikatos ugdymo veiklas, stiprinti jų vaidmenį ugdymo įstaigoje, tinkamai panaudojant jų turimas kompetencijas. Skatinti visuomenės sveikatos priežiūros specialistų rengimą;
- plėsti ir įdiegti sveikatą stiprinančių mokyklų tinklo skatinimo sistemą, įtraukiant visuomenės sveikatos biurus kaip tinklo koordinatorius savivaldybių lygmenyje;
- užtikrinti specialistų darbo užmokesčio augimą ir jo atitikimą keliamiems aukštiesiems kvalifikaciniams reikalavimams, atliekamai veiklai, pasiektiems rezultatams.

Švietimo ir mokslo ministerijai:

- užtikrinti, kad būtų vertinamas ministerijos rengiamų planų, programų, strateginių dokumentų, atliekamų reformų poveikis visuomenės sveikatai, ypač atkreipiant dėmesį į poveikį mokinių sveikai gyvensenai, švietimo įstaigos darbuotojų sveikatai bei priimami sprendimai dėl prevencinių priemonių poreikio;

- mokyklose steigti sveikatos ugdymo tarybas į jas įtraukiant dalykų mokytojus, psichologus, tėvus ir visuomenės sveikatos priežiūros specialistą. Sveikatos ugdymo tarybos vadovu skirti mokyklos direktoriaus pavaduotoją;

- Kūno kultūros ir sporto įstatymu numatytas papildomas valandas skirti ir sveikos gyvensenos ugdymui, t.y. mokiniams suteikti ir teorinių sveikos gyvensenos žinių;

- įvertinti tėvų įsitraukimo į sveikos gyvensenos ugdymą lygį ir numatyti rekomendacijas ugdymo įstaigoms dėl jų įtraukties didinimo;

- mokyklose vykdomų prevencinių programų tiksluose numatyti ir uždavinius formuoti orientuojantis ne tik į mokinių elgesio pokyčius, bet ir į jų šeimos narių, atsižvelgiant į tai, kad yra mokslo įrodymų ir gerųjų praktikų kitose šalyse ir Lietuvoje – pavyzdžiui kaip per vaikų nuostatas dėl tabako, alkoholio vartojimo keliamos žalos keičiami ir suaugusiųjų vartojimo įpročiai;

- įtraukti į Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendrąją programą ir onkologinių ligų prevencijos temą (Lietuvoje vykdomos gimdos kaklelio, storosios žarnos, krūties, prostatos vėžio prevencinės programos);

- skatinti mokyklas tapti atviresnes veikloms motyvuojančioms mokinius raginti tėvus dalyvauti nemokamose prevencinėse programose (šiuo metu kiekvienoje iš keturių programų dalyvauja apie 40% tikslinės grupės asmenų, o siekis – kad dalyvautų bent 75%) ir sudaryti sąlygas informuoti tėvus apie galimybes dalyvauti prevencinėse programose per e dienynus;

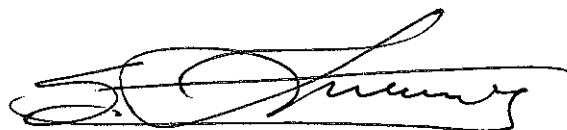
- vykdant bendrąsias programas mokykloje, stiprinti pedagogų kvalifikaciją sveikatos ugdymo kompetencijomis;

- skirti tikslinį finansavimą esamiems Pedagogų rengimo centrams, kurie ruošia kūno kultūros mokytojus, atkreipiant dėmesį į programų turinį, kuris sudaro sąlygas dėstyti ne tik kūno kultūros, bet ir sveikatos ugdymo pamokas;

- atkreipti dėmesį į psichologų poreikį mokykloje, įvertinant reikalavimus ir juos diferencijuojant, atsižvelgiant į klinikinės ir mokyklinės psichologijos ypatumus. Tikslinga palyginti psichologų darbo užmokesčio skirtumus ir koreguoti psichologų, dirbančių mokykloje, darbo užmokesčių;

- inicijuoti pilotinį projektą, skirtą sveikatos ugdymo praktikos įgyvendinimui, bendrojo ugdymo mokyklose, esančiose skirtinguose Lietuvos regionuose.

Pirmininkas

Stasys Žirgulis